

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

B/17835. számú

beszámoló

**a NATO koszovói békefenntartó műveletében (KFOR) történő magyar
katonai szerepvállalásról**

**Előadó: Dr. Benkő Tibor
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2021. december

Jelen Beszámoló célja az Alaptörvény 47. cikk (4) bekezdésében előírt kötelezettség teljesítése.

Az Országgyűlés, figyelemmel az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozataira, ezzel összefüggésben az Észak-atlanti Tanács döntéseire, *a NATO irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó műveletekhez történő magyar hozzájárulásról szóló 94/2001. (XII. 21.) OGY határozatában* hozzájárulását adta ahhoz, hogy a délszláv válság rendezésének végrehajtását biztosító erők (SFOR- és KFOR-, illetve Task Force Fox erők), valamint az előbbieket felváltó, feladataikat ellátó, a NATO által irányított műveletekben részt vevő erők keretében működő korlátozott létszámú - összesen 850 fő (amely a váltási periódusokban sem haladhatja meg az 1000 főt) - magyar katonai alegységek a rendszeresített technikai eszközökkel, fegyverzettel, felszereléssel ellátva ezen erők keretében, feladatuk végéig tevékenykedjenek.

Az OGY határozat alapján a Kormány *a NATO irányítású balkáni katonai béketámogató műveletekben részt vevő nemzetközi erőkben történő magyar katonai részvételről szóló 2076/2008. (VI. 30.) Korm. határozatban* meghatározta, hogy a koszovói békefenntartásban részt vevő nemzetközi erőkben (KFOR) a feladataihoz szükséges fegyverzettel, technikai eszközökkel, felszereléssel és logisztikai támogatással ellátott tömegkezelési, fegyverbegyűjtési, objektumvédelmi, területbiztosítási (ellenőrző, áteresztő és megfigyelő pontok működtetése, járőrözés), területzárási és terület-ellenőrzési, VIP, illetve konvojkísérési feladatokat végző, legfeljebb zászlóalj szintű ideiglenes szervezet működjön, melynek létszáma nem lehet több, mint 500 fő (váltási időszakban legfeljebb 750 fő). Továbbá a Kormány meghatározta, hogy egy megelőző egészségügyi laboratóriumot működtető, egyéni fegyverekkel és felszereléssel rendelkező legfeljebb 20 fős (váltási időszakban legfeljebb 30 fő) egészségügyi kontingens tevékenykedjen.

A Magyar Honvédség nemzetközi szerepvállalásának kiemelt prioritású feladata a balkáni hadszíntéren folyó műveletekben való részvétel. Ennek megfelelően az MH jelenleg is jelentős erőkkel és képességekkel járul hozzá mind a koszovói KFOR, mind a bosznia-hercegovinai EUFOR ALTHEA műveletekhez.

Ugyanakkor az OGY és Korm. határozatok meghozatala óta eltelt időben a koszovói műveletben való részvétel keretei bizonyos változtatásokat tettek szükségessé.

A Kormány a Magyarország nemzetközi katonai szerepvállalásának növeléséről szóló 1344/2019 (VI. 11.) Korm. határozat 1. pontjában felhívta a honvédelmi minisztert, hogy a 2019–2022 időszakban hajtsa végre a NATO koszovói válságreagálásban részt vevő nemzetközi erőiben (KFOR), a NATO afganisztáni Eltökélt Támogatás Műveletben (RSM), valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete libanoni békefenntartó missziója (UNIFIL) keretében történő magyar katonai szerepvállalás növelését, maximum 260 fős létszámkerettel.

Összhangban az 1344/2019 (VI. 11.) Korm. határozat 1. pontjával, 2021 ősztől kontingens kötelékben legfeljebb 500 fős (váltási időszakban 1000 fő) ambíciószint fenntartása tervezett.

Magyarország biztonság- és védelempolitikai célkitűzései között a Nyugat-Balkán békéjének megőrzése és egyben a déli kihívások kezelése stratégiai prioritásként szerepel. A régió hosszútávú stabilitását a nyugat-balkáni országok sikeres euroatlanti integrációjával tartjuk megvalósíthatónak, azonban ennek alapfeltétele a törekeny biztonsági helyzet stabilizációja, amelyhez mind az EUFOR ALTHEA, mind a NATO KFOR műveletek jelentősen hozzájárulnak. Ennek megfelelően hazánk a KFOR művelet egyik legnagyobb hozzájárulója, és rotációs alapon rendszeresen ellátja annak parancsnok-helyettesi beosztását is. Először a 2018-os NATO Globális Erőgeneráló Konferencián jelentettük be, hogy a régió

biztonsága iránti elkötelezettségünk demonstrálásaként hazánk szándéka 1 év időtartamra felvállalni a KFOR parancsnoki és a parancsnoki beosztáshoz kapcsolódó beosztások betöltését.

A NATO Szövetséges Erők Európai Főparancsnokának (SACEUR) helyettese arról tájékoztatta a Magyar Honvédség Parancsnokát, hogy Magyarország KFOR parancsnoki beosztás 2021 novemberétől egy év időtartamra való feltöltésére vonatkozó szándéka elfogadásra került. A KFOR parancsnoki beosztás betöltésére Kajári Ferenc vezérőrnagy került kijelölésre, akinek jelölését a SACEUR 2021. január 26-án elfogadta. A KFOR parancsnoki beosztás ünnepélyes átadás-átvétele megtörtént. Így az afganisztáni RSM művelet befejezését követően a NATO legnagyobb szárazföldi műveletét magyar parancsnok vezeti, amely jelentős elismerése a Magyar Honvédség válságkezelési tevékenységének.

A COMKFOR beosztás és az azzal járó feladat felvállalásával hazánk egyrésztől tovább erősíti a megbízható és a terheket arányosan viselni kész, a NATO békefenntartó tevékenységét aktívan támogató felelős NATO-tagállam képét, másrésztől az érintett régióban található országokkal fenntartott kétoldalú kapcsolatok fejlesztésének lehetőségét is elősegítheti. Ezzel összhangban összkormányzati munka kezdődött meg a majdani magyar KFOR parancsnok által átadható, magyar hozzájárulással megvalósuló, koszovói civileket támogató projektek előkészítésére és végrehajtására, mely szintén elősegíti védelempolitikai célkitűzéseink megvalósítását. Ezt szolgálja a Kamenicai Ifjúsági Központ felújítását célzó projekt, amelyet 2021-ben a Hungary Helps Program 19 000 000 HUF összeggel támogatott. Az intézmény újraindítása a programokon keresztül segíti a helyi fiatalok közösségépítését és helyben maradását.

A 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat meghozatalakor hatályos alkotmányos szabályok szerint az Országgyűlés jogköre volt a magyar kontingensek műveleteinek és a külföldi fegyveres erők magyarországi átvonulásának, állomásozásának és a békefenntartás engedélyezése.

A 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat a külföldi erők magyarországi jelenlétével kapcsolatban engedélyezte azok állomásozását is.

A 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat 4. pontja alapján annak végrehajtására hozta meg a Kormány a NATO irányítású balkáni katonai békefenntartó műveletekben részt vevő magyar katonai kontingensekről szóló 2040/2002. (II. 27.) Korm. határozatot, az azt felváltó, a NATO irányítású koszovói békefenntartásban részt vevő nemzetközi erőkben (KFOR) történő magyar katonai részvételről szóló 2258/2005. (XI. 25.) Korm. határozatot, majd később a 2076/2008. (VI. 30.) Korm. határozatot.

A korábbi alkotmányos szabályozással ellentétben az új Alaptörvény alapján már nem az Országgyűlés hatásköre a NATO vezette műveletekben és missziókban való részvétel engedélyezése. A dogmatikai változást még a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2009. évi XXX. törvény vezette be. Az Alaptörvény szerinti hatásköri szabály megegyezik a 2009. június 1-jétől hatályos szabályozási keretekkel.

A NATO szövetségesi együttműködés keretében megvalósuló, határátlépéssel járó csapatmozgásokat az Alaptörvény 47. cikk (1) és (3) bekezdése alapján a Kormány engedélyezi. Tekintettel arra, hogy a koszovói feladatvállalásainkra a NATO által vezetett művelet keretében kerül sor, az abban történő magyar részvétel és annak módosításai a Kormány előzetes közjogi hozzájárulásához kötöttek.

Ugyanakkor az állomásozás szabályozása is módosult időközben. Az Alaptörvény 47. cikk (3) bekezdésébe beleértendő az állomásozásnak a Kormány jogkörében való gyakorlása

is. Erre tekintettel a külföldi erők esetleges magyarországi állomásozását is a Kormány jogosult engedélyezni.

A fentiekre tekintettel a Kormány a NATO koszovói békefenntartó műveletében (KFOR) történő magyar katonai szerepvállalásról szóló 1385/2021. (VI. 18.) Korm. határozatában engedélyezte a műveletben történő részvételt.

Az 1385/2021. (VI. 18.) Korm. határozat mellett a fentiekre tekintettel indokolt volt a NATO irányítású balkáni katonai béketámogató műveletekben részt vevő nemzetközi erőkben történő magyar katonai részvételről szóló 2076/2008. (VI. 30.) Korm. határozat hatályon kívül helyezése, amelyről a Kormány a 1387/2021. (VI. 18.) Korm. határozatában rendelkezett.

Szintén indokolt volt a NATO irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó műveletekhez történő magyar hozzájárulásról szóló 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat hatályon kívül helyezése, amelyről az Országgyűlés a 16/2021. (VI. 16.) OGY határozatában döntött.

Kapcsolódás a bosznia-hercegovinai misszióhoz:

Bár a 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat az eredetileg IFOR-ként indult, majd SFOR-ként folytatódott bosznia-hercegovinai missziót is lefedte, de a misszió 2004-ben történt, EU általi átvételére tekintettel új közjogi engedélyek születtek az ALTHEA néven folytatódó misszióra:

- 128/2004. (XI. 23.) OGY határozat az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelethez történő magyar hozzájárulásról
- 2025/2005. (II. 25.) Korm. határozat az Európai Unió irányítása alatt megvalósuló balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelettel kapcsolatos magyar katonai részvételről

Azonban a NATO vezette SFOR-t felváltó EUFOR misszióra vonatkozó ezen közjogi engedélyek nem fedték le a Szarajevóban települő NATO parancsnokságon (NATO Headquarters Sarajevo, továbbiakban: NATO HQ Sarajevo) való részvételt, hiszen az beleérthető volt a 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat szövegébe.

Mivel a 94/2001. (XII. 21.) OGY határozat hatályon kívül helyezésre került, ezért szükség volt a NATO HQ Sarajevo megjelenítésére, amelyre egy új kormányhatározat meghozatalával volt lehetőség, amelyet a Kormány a NATO Headquarters Sarajevo műveleti parancsnokságon történő magyar katonai szerepvállalásról szóló 1386/2021. (VI. 18.) Korm. határozatában engedélyezett.